
NOTITIE

AAN: ALGEMEEN BESTUUR VRZW
VAN: A. WITTEVEEN / O. VAN DER RIJST
ONDERWERP: TECHNISCHE VRAGEN EN TOELICHTING INDEXATIE
DATUM: 9 DECEMBER 2022
CC: SASKIA VAN DEN BROEK

Inleiding

In aanloop naar het AB zijn vanuit het bestuur vragen gesteld over de 2de bestuursrapportage en de kaderbrief. Wij kunnen ons voorstellen dat de gestelde en beantwoorde vragen breder leven en vanuit deze invalshoek beschouwen we deze vragen als technische vraag.

Vragen:

Vraag 1 2de bestuursrapportage; vanuit Wormerland

Hoe gaat VrZW om met onderbestedingen inzake de investeringsplanning en welk effect heeft dit op de planning en control cyclus:

Antwoord:

Deze vraag heeft betrekking op onderbesteding van de kapitaallasten als gevolg van achterstand op de investeringsplanning.

Het proces van investeringen kent een tweetal dimensies:

De eerste dimensie betreft het proces van planning, besluitvorming, aanbesteding, gunning en levering. In toenemende mate zien we dat de aanbestedingen en leveringen onderhevig zijn aan de huidige marktomstandigheden. Als gevolg hiervan zien we langere levertijden en hogere prijzen. Alvorens wij met de eerste dimensie kunnen starten is bestuurlijke besluitvorming noodzakelijk.

De tweede dimensie heeft betrekking op het gevolg van de investeringen. Zodra de investering wordt opgeleverd of afgerond, dan starten we met afschrijven. Dit levert een kapitaallast (rente plus afschrijving) op. Door het niet of later realiseren van de investeringsplanning ontstaat een financieel gevolg in de exploitatie. Dit kan behoorlijke financiële gevolgen hebben die naar latere jaren verschuift. Tot 2020 hebben we geen beheersmaatregel hierop op toegepast. Met ingang van 2021 hanteren we de volgende werkwijze:

Vanaf de begroting 2021 verwerken we de (verwachte) kapitaallasten van nieuwe investeringen als volgt:

- 1^e jaar: 50% (van de geraamde kap. Lasten)
- 2^e jaar: 75%
- 3^e jaar: 90%
- 4^e jaar e.v: volledig

In de bestuurlijke rapportages sturen we ontwikkelingen bij zodat vanuit de planning & control cyclus de PDCA methodiek wordt toegepast.

Door toepassing van deze methodiek zien we de volgende effecten op de hoogte van de kapitaalslasten (als geheel)

- 2021: voordeel van ca. € 1.000,- (zijnde: + 0,04% op totaal van € 2,7 mln.)
- 2022: voordeel van € 142.000 (zijnde: + 4,8% op totaal van € 2,9 mln.)

Deze voordelen vallen via het resultaat van de jaarrekening terug naar de gemeenten.

Vraag 2 Kaderbrief: zowel vanuit Zaanstad als Wormerland

De indexatiepercentage is hoog, wijkt af van de eerdere werkwijze en de gemeenten weten niet of ze hier ook voor gecompenseerd gaan worden vanuit het Rijk en kunnen dit vooralsnog niet toezeggen.

Antwoord:

In de beantwoording geven we een toelichting op de volgende processtappen:

- Werkwijze 2024 in relatie tot voorgaande jaren
- Ontwikkelingen vanuit najaarsnota van het Rijk
- Planning en Control cyclus VrZW versus gemeenten

Werkwijze 2024 in relatie tot voorgaande jaren:

Conform onze financiële verordening hanteren we voor de begroting 2024 de peildatum van 1 januari 2023. Normaliter zou dan de meicirculaire 2022 richtinggevend moeten zijn voor de kaderbrief 2024. Gelet op de extreme marktomstandigheden hebben we voor de indexatie niet de meicirculaire als uitgangspunt gekozen maar de CPB verwachtingen bij de septembercirculaire. Voorgaande jaren was het de ervaring dat de werkelijke prijsontwikkelingen redelijk gelijkmatig waren aan de CPB verwachtingen waardoor de prijsverschillen geen majeure impact hadden op de begroting. De september circulaire is door uw gemeente ook het meest recente informatie besluit waar conform de BBV voorschriften besluitvorming op noodzakelijk is in 2022. Door voor nu aan te sluiten op de meest recente ontwikkeling trachten wij te voorkomen dat we bij de eerste bestuurlijke rapportage al gelijk met een bijstelling moeten gaan komen.

Het resultaat hiervan is wel dat we voor 2024 op een prijsindexatie van 10,7% (2024; 9,9% met aftrek van eerder toegepast percentage van 1,8% voor 2024 en toevoeging van 2,6% verwachte indexatie voor 2023) uitkomen. Voor 2024 gaan we uit van een loonindexering van 5,6%. Voor de gemeentelijke bijdragen heeft dit een gevolg dat de deelneming aan de VrZW stijgt met 7,5%.

Vanuit het principe van realistisch begroten volgen we hiermee de BBV voorschriften en uiteraard volgen we met de bestuurlijke rapportages de ontwikkelingen. Uiteraard zullen we bij een meer stabiele situatie weer terugvallen op de indexaties vanuit de meicirculaire.

Overigens is in de kaderbrief 2024 te lezen dat we voorgaande jaren met de gekozen systematiek in 2020 een tekort op de prijsindex van 0,2% hadden, in 2021 was de voorspelde index conform werkelijke index. In 2022 was er een nadelig verschil voor VrZW van 0,4%. Te lage indexeringen zijn door VrZW opgevangen binnen de eigen begroting, Het verwachte verschil van 9,9% is niet meer op te vangen binnen de begroting en zal dus leiden tot een kostenoverschrijding.

Ontwikkelingen vanuit najaarsnota van het Rijk:

Het Rijk heeft bij de vaststelling van de najaarsnota 2022 besloten om gemeenten volledig in het accres te compenseren voor de gevolgen van de prijsstijgingen. Uiteraard is het nog een onzekerheid vanuit de gemeenten hoe dit effectief uit gaat pakken. De dienstverlening van VrZW kenmerkt zich door fysieke aanwezigheid. In onze bedrijfsvoering merken wij de direct de impact van stijgende prijzen. Daarmee verwachten we dat de buitensporige effecten daarvan ook door het Rijk gecompenseerd zullen worden.

Planning & Control cyclus VrZW versus gemeenten:

Onze kaderbrief vraagt om een bestuurlijke besluit waarbij we de uitgangspunten voor onze begroting 2024 gaan vaststellen. De begroting 2024 is het eindproduct die door u wordt vastgesteld op 31 maart 2023 en vervolgens aan de gemeenteraden voor zienswijzen wordt voorgelegd.

In juli 2023 verwachten we dit proces afgerond te hebben rekening houdend met de vernieuwde wetgeving. Wij dienen nl voor 15 september 2023 de bestuurlijk vastgestelde begroting aan de provincie te doen toekomen, hetgeen betekent dat wij uiterlijk eind maart 2023 de bestuurlijk vastgestelde begroting 2024 dienen aan te bieden aan de gemeenteraden voor zienswijzen.

Wij bieden onze kaderbrief 2024 na besluitvorming in het Algemeen Bestuur van 9 december a.s. aan uw college en gemeentesecretaris aan met het voorstel om dit als raadsinformatiebrief met uw raad te delen.

De kaderbrief of kadernota van uw gemeente is hiermee vergelijkbaar maar kent een andere termijn van besluitvorming. Wij adviseren u om in uw eigen Planning & control cyclus de effecten van onze uitgangspunten mee te nemen. Uiteraard bieden wij u graag hierbij de ondersteuning aan van onze adviseurs.